

Література:

1. Базиль Л. О. Теоретичні і методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури: дис. ... д-ра пед. наук: спец. 13.00.04 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2016. 571 с.
2. Коваль В. О. Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів у вищих педагогічних навчальних закладах: монографія. Умань: ППО Жовтий О. О. 2013. 455 с.
3. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід. Укладачі: Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін.. Київ: КНАУ. 2016. 62 с.
4. Семенова О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: Мрія-1, 2005. 404 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Окаєвич А. В.

аспірант,

*викладач кафедри морально-психологічного зезпечення діяльності військ
Інституту морально-психологічного забезпечення
Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
м. Львів, Україна*

Ефективність виконання офіцером службово-бойових завдань обумовлен низкою умов, Серед яких професіоналізм, мотивація та сформованість особистих та професійних якостей, насамперед його емоційно-вольової стійкості. Процес формування емоційно-вольової стійкості потребує врахування інтегративного характеру професії військово-службовця та необхідності нуття ним вмінь контролю проявів емоцій.

Емоційно-вольова стійкість як інтегративна властивість особистості формується в процесі військово-професійної підготовки в спеціально створеному освітньому середовищі вищого військового навчального закладу, належний рівень сформованості якої зезпечує успішне виконання навчальних та службово-бойових завдань в умовах впливу психотравмуючих факторів. Її формування відбувається в процесі військово-професійної підготовки з використанням спеціально змодельованих

психотравмуючих чинників, притаманних реальним умовам виконання офіцером службово-бойових завдань, в тому числі під час залучення до бойових дій, розвивається та вдосконалюється в професійній діяльності на різних етапах становлення та розвитку особистості.

Враховуючи вищезазначене, зокрема особливості, притаманні військово-професійній діяльності, професійна підготовка майбутніх офіцерів потребує створення відповідних вимогам військової діяльності умов формування та розвитку військових професіоналів.

Питання навчання і виховання майбутніх офіцерів перебуває у науковому дискурсі значної кількості дослідників, зокрема це праці педагогів і психологів (Ш. Амонашвілі, Ю. Банський, О. Баранщикова, І. Бех, Г. Васянович, С. Гончаренко, М. Данилов, К. Дурай-Новакова, М. Д'яченко, А. Дьомін, Л. Занков, І. Зязюн, Л. Кандибович, О. Капінус, Л. Карамушка, Н. Коломінський, Г. Костюк, В. Кремень, І. Лернер, В. Лутай, О. Молл, В. Моляко, М. Нецадим, Н. Ничкало, А. Петровський, О. Романовський, О. Савченко, С. Сисоєва, О. Сухомлинська, В. Ягупов, М. Ярмаченко).

Військово-професійна діяльність офіцера – це різновид професійної діяльності, зміст якої складає організаційний, контролюючий, координуючий, регулюючий та управлінський види діяльності. Крім того, специфіка виконання офіцером службово-бойових завдань передбачає усвідомлену, цілепокладальну, саморегульовану діяльність, що обумовлен потребою в аналітичному виокремленні та розв'язанні різноманітних завдань підготовки та застосування військ, пошуку оптимальних за часом, місцем та засобами реалізації варіантів їх вирішення. Особливістю військово-професійної діяльності офіцера є широкий перелік функцій, багатоплановість та різноманітність змісту військово-професійної діяльності.

Ми поділяєм думку О. Калініна [1, с. 46] та В. Петрука [2, с. 112], які визначають систему методичних і загально-дидактичних принципів, на яких базується педагогічний процес навчання майбутніх офіцерів. До них науковці відносять такі принципи: системності та послідовності; інтеграції та диференціації; активізації навчально-пізнавальної діяльності; наочності; технологічності; професійної спрямованості.

Як зазначає А. Протасов, специфікою педагогічного процесу вищого військового навчального закладу є те, що одразу після його закінчення військовий фахівець повинен володіти професійною компетентністю, достатньою не лише для виконання посадових обов'язків, але й необхідною для зезпечення потреб оборони держави [3, с. 9].

Щодо змісту поняття «емоційно-вольова стійкість» нам імпонує поглядом С. Деніжної та М. Сови, які визначають обумовлену дефініцію як здатність зберігати в складних умовах стільний психічний стан,

сприятливий для успішної роботи, виокремлюють основні особистісно-професійні якості, які відображаються через:

- відсутність в службовця психологічних реакцій, що знижують ефективність дій в екстремальних ситуаціях і породжують неточності, промахи, помилки;
- натренованість в бездоганному виконанні професійних дій у психологічн складних умовах;
- уміння зберігати професійну пильність, виявляти розумну настороженість і увагу до ризику, небезпеки, несподіванок;
- невіддатливість до психологічного тиску;
- уміння володіти собою в психологічн напружених, конфліктних, стресогенних ситуаціях [4].

Професія офіцера є особливим видом професійної діяльності, своєрідність якої має прояв у специфіці таких компонентів, як суспільн та особистісн орієнтовані цілі, принципи, форми, методи й засоби її здійснення, особлива значущість результатів військово-професійної діяльності для вирішення службово-бойових завдань. Із урахуванням особливостей професії офіцера, емоційно-вольова стійкість, на наше переконання, є інтегративною властивістю особистості, що формується в процесі військово-професійної підготовки в спеціально створеному освітньому середовищі вищог військового навчального закладу, належний рівень сформованості якої зезпечує успішне виконання навчальних та службово-бойових завдань в умовах впливу психотравмуючих факторів.

Література:

1. Калінін О. О. Формування характеру курсантів у педагогічному процесі вищог військового навчального закладу: навч. посібник / заг. ред. Л.А. Снігур. Одеса, 2007. 164 с.
2. Петрук В. А. Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей у процесі вивчення фундаментальних дисциплін: монографія. Вінниця, 2006. 292 с.
3. Протасов А. Н. Управление формированием профессиональной компетентности будущих офицеров : автореф. дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.08. Саратов, 2007. 24 с.
4. Dienizhna S. O., Sova M. O. Psychological training of lawen forcement officers for professional activity in extreme situations. *Problems of Modern Psychology: Collection of research papers of Kamianets-Podilskiy Ivan Ohienko National University*. Kamianets-Podilskiy: Aksioma, 2016. Issue 32. P. 99–115.